

<<< Natrag

Datum objave: 31.12.2006 Rubrika: Mediteran

Izložbe slavnog njujorškog fotografa diljem sjeverne Italije

OKRUTNA FOTOGRAFIJA ANDRESA SERRANA

Znameniti američki fotograf Andres Serrano (New York, 1950) od studenoga pa skoro do proljeća sljedeće godine prisutan je na sjeveru Apeninskog poluotoka s nekoliko zanimljivih samostalnih izložbi te jednom skupnom

Retrospektivna izložba Andreea Serrana »Prst u rani« u milanskom PAC-u (Paviljon suvremene umjetnosti) zatvorena je 26. studenoga, no izgleda da je upravo ona potakla izložbe koje su nakon toga otvorene. Renesansna svjetlost Serrana obasjava sve – i žive i mrtve, i beskućnike i zvijezde – prepoznajući ljudsko dostojanstvo u svim svojim oblicima. Tjelesne tekućine, Ku Klux Klan, crkva, leševi, Amerikanci...

Raznolikost i značenje objekata pažnje koje Serrano bira njegova su snaga, ali i uzrok problema. Odabir da portretira na naizgled indiferentan način ličnosti ili situacije izaziva šok kod promatrača i neku vrstu »demokratičnosti« koju mnogi nikako ne mogu prihvatiti. Daleko smo od vremena kada su Serranove »svete slike« bile prekrivene tjelesnim tekućinama poput mokraćne (»Piss Christ«), eho tog skandala se utišao. Sada promatrač može uživati u formalnoj prirodi fotografija, u estetici koja je u dijalogu s »dvorskim stilom«; zbog toga je moguće doživjeti osjećaj uzvišenosti i pred slikom krvi i sperme.

Andres Serrano dostiže svoj vrhunac u portretiranju u seriji fotografija pod naslovom »America«, koja je nadahnutu obljescima post 11. rujna na licima Amerikanaca, od vatrogasaca do policajaca, od imama do zvijezda show businessa. Riječ je o »renesansnim« portretima, natopljenim humanizmom tog razdoblja.

Jedan od privilegiranih Serranovih motiva su leševi, portretirani kao da su živi: njihov identitet i životna priča prikazani su naslovom fotografija koji u pravilu podsjeća na okonosti smrti. Upravo iz te slavne serije – »The Morgue« – PAC je premijerno predstavio desetak radova. Kustos izložbe »Prst u rani« je Olivia Maria Rubio, a dijela »The Morgue« (mrtvačnica) Alessandro Riva.

Četiri umjetnika

Nešto južnije, u Sassuolu kraj Modene, u galeriji PaggeriArte, postavljena je skupna izložba »Cruel Photography« (Okrutna fotografija) četvorice umjetnika – izlažu Nan Goldin, Masbedo, Ed Templeton te Andres Serrano. Kustosi su Betta Frigieri i Luca Panaro. Okrutnost, prema riječima kustosa, nije tema odabrana zbog svoje šokantnosti, već jednostavno jer je ona realnost u kojoj živimo.

Nan Goldin (Washington, 1953) izlaže fotografije jakog realizma: pretjerivanja u alkoholu, drogama i tjelesnoj ljubavi u atmosferi kućne intimnosti (osebna iskustva) koje su je proslavile. »Lako je fotografirati na okrutan način. Ja fotografiram s ljubavlju« – kaže autorica. Brutalnost njenih fotografija rađa se

upravo iz ljubavi koju pružamo svim proživljenim ljudima, mjestima i trenucima kojih se želimo sjećati.

Andres Serrano predstavlja portrete iz serije »The Morgue« – leševe fotografirane u mrtvačnici. »Ono što me najviše pogodilo dok bih promatrao osobe u mrtvačnici jest to da su se uvijek činile žrtvama, bez obzira na uzrok smrti. Kada me pitaju zašto nisam odabrao normalne smrti umjesto nasilnih, moj je odgovor da ovo jesu normalne smrti« – kaže Serrano. To su izrazito snažne fotografije koje doista mogu povrijediti nečiji senzibilitet, no istodobno i privući pažnju mnogih.

Sličan je sraz i u seriji »Ku Klux Klan«. »Uobičajeno je tražiti identitet osobe putem portreta, ako je osoba koju slikamo maskirana, dobije se gotovo autoportret«.

Ed Templeton (Los Angeles, 1972), američki skejter koji je potom postao umjetnik pričajući fotografijom svoju osobnu priču svakodnevnice skejtera, priče o oružju, ozljedama, o životu u grupi na koji ovaj sport ili rekreacija tjera.

Masbedo – dvojac koji čine Nicolo Massazza (1973) i Jacopo Bedogni (1970) – putem videa »10 Insects to Feed« pričaju o strahu u zapadnom svijetu kojeg predstavljaju kao svijet kojim dominira društvena panika: »Bića kao što su insekti komešaju se da bi pobjegli od užasnog osjećaja straha i gubitka, bježe bez ikakve mogućnosti bijega, bježe jer ih prisluškuju vojnici koji ih uvijek imaju na nišanu, bježe od atentata koji ne postoji«... – kažu autori.

Egzotične biljke

Počasni gost izložbe je Antonio Riello (1958), koji uz pomoć scena ironične okrutnosti kritizira pretjeranu upotrebu fotografije u suvremenoj umjetnosti. Njegovi su radovi poput terapije i katarze postavljeni na kraju izložbe i umiruju strasti i drame proživljene nakon ranije viđenih radova. Riello fotografijom sarkastično izvrće uobičajene situacije, u seriji »Next time you'll stay at home« prase postaje mesar koji kuha u loncu svoju ljudsku žrtvu, a dvije simpatične starice spremaju se sadistički zabiti injekciju u doktorovu žilu.

Iako je Riello poznat po svojim šarenim puškama, pozlaćenim bombama i tigrastim pištoljima s kojima već godinama radi, u ovom je slučaju njegovo jedino oružje ironija putem koje preispituje i sam fotografski medij koji – po njegovom mišljenju – nerijetko loše koristi vojska mladih »okrutnih« umjetnika u usponu.

U milanskoj galeriji BnD pak izloženi su posve novi, neobični i neočekivani Serranovi radovi pod naslovom »Cycads« (egzotična tropska biljka) – samo površna devijacija s umjetničko-egzistencijalnog puta ovog umjetnika. Prvi put Serranov motiv nije izravno vezan za ljudsko tijelo već istražuje svijet botanike. Serrano preobražava »Cycads« u objekte za kojima žudimo: možemo ih gledati, ali ne i dirati. »Privukle su me osjećajem moći kojim zrače. Što sam im se više približavao postajalo mi je jasnije kakav »oklop« od bodlji imaju. Osjećao sam da sam u društvu bića koje su s nama još od ere dinosaura«.

Magične, strašne i usamljene, bude u nama dvojake osjećaje. Kroz Serranov objektiv pretvaraju se u poeziju. Uzvišena ljepota, ljepota disonance, provokativna ljepota – zvuči skoro kontradiktorno. Zar se svakodnevno može pretvoriti u mitološko? Možda Serrano ima odgovor.

Nataša RADOVIĆ

© Copyright 2002 NOVI LIST d.d. Sva prava pridržana.

Engine design by

